

Juovlamánu 4. b. 1992 nr. 126, láhka, oktan manjimus nuppástusaiguin mat bohte lágas nr. 24 miessemánu 18. b. 2001.

Juovlamánu 11. b. 1998 nr. 1193, njuolggadusat, dat nuppástuhttojuvvui njukčamán 2. b. 2001 láhka, nr. 182, geassemánu 29. b. 2001 láhka, nr. 723.

Arkiivaláhka ja njuolggadusat almmolaš arkiiva birra

SISDOALLU

ARKIIVALÁHKA

Kapihttal I. Vuoddonjuolggadusat

- § 1. Ulbmil
- § 2. Definišuvnnat
- § 3. Geográfalaš doaibmaviidodat
- § 4. Arkiivaásahus

Kapihttal II. Almmolaš arkiivvat

- § 5. Doaibmaviidodat
- § 6. Arkiivaovddasvástádus
- § 7. Oaivadan- ja bearráigeahččanovddasvástádus
- § 8. Dieđihangeatnegasvuohta
- § 9. Jávkadeapmi jna
- § 10. Luobaheapmi (addin)
- § 11. Refušuvdna
- § 12. Dievasmahtti njuolggadusat

Kapihttal III. Priváhta arkiiva

- § 13. Bearráigeahčču ja registrarastin
- § 14. Bagadusat
- § 15. Dieđihangeatnegasvuohta
- § 16. Luobaheapmi (addin) ja deponen
- § 17. Kopiijen (mánngen)
- § 18. Ráddjejuvvon hálddašánvuoigatvuohta
- § 19. Priváhtaarkiiva mas leat almmolaš čatnasat

Kapittel IV. Lešguđetlágan njuolggadusat

- § 20. Árvodási nuppástus
- § 21. Almmolaš arkiivva oamasteapmi
- § 22. Rágggáštus
- § 23. Fápmui boahtin

NJUOLGGADUSAT ALMMOLAŠ ARKIIVVA BIRRA

Kapihttal I. Doaimmasuorgi ja arkiivaovddasvástádus

- § 1-1 Almmolaš orgána arkiivaovddasvástádus
- § 1-2 Almmolaš lávdegottiid jna. sierranjuolggadusat
- § 1-3 Sierra orgánat

Kapihttal II. Arkiivaorganiseren ja arkiivavuogádat

A. Organiseren ja ortnet

- § 2-1 Arkiivabarggu organiseren
- § 2-2 Arkiivaplána
- § 2-3 Arkiivačoavdda
- § 2-4 Arkiivaortnet
- § 2-5 Arkiivva huksehus

B. Journála ja elektrovnnalaš arkiivavuogádat

- § 2-6 Journálen ja eará registarastin
- § 2-7 Journála ja arkiivavuogádaga dieđut
- § 2-8 Bábirjournálat
- § 2-9 Elektrovnnalaš journálen
- § 2-10 Elektrovnnalaš journála ja arkiivavuogádaga kvalitehtasihkkarastin

C. Rájadangaskaoapmi

- § 2-11 Oppalaččat
- § 2-12 Bábirkvalitehta
- § 2-13 Elektrovnnalaš áššebáhpárat
- § 2-14 Eará elektrovnnalaš arkiivaávdnasat duođaštusain

Kapihattal III. Arkiivameanut

A. Poastta ja áššebáhpáriid gieđahallan

- § 3-1 Dábálaš poastta vuostáiváldin ja rahpan
- § 3-2 Telefávssaid ja elektrovnnalaš poastta gieđahallan
- § 3-3 lešguđet rájadangaskaoami dokumeantagieđahallan
- § 3-4 Áššebáhpára steampalastin
- § 3-5 Juogadeapmi ja registarastin
- § 3-6 Ovttat ášši áššebáhpáriid gieđahallan arkiivii galget, vrd. dattetge § 2-5 goalmát
- § 3-7 Áššemeannudeami čuovvoleapmi
- § 3-8 Loahpaheapmi ja arkiiven
- § 3-9 Kopijagirji
- § 3-10 Siskkáldas luoikamat, siskkáldas dieđut
- § 3-11 Olgguldas luoikamat

B. Arkiivva áigodahttin

§ 3-12 Journálaáigodagat

§ 3-13 Sneakta áigodatrádjá vai latnjalasáigodat

§ 3-14 Arkiivaávdnasiid eretrádján

§ 3-15 Áigodatjuohkin elektrovnnalaš journálas ja arkiivvas

§ 3-16 Ohcan ja gávdnan loahpahuovvon áigodagaid elektrovnnalaš
journálas ja arkiivvas

§ 3-17 Elektrovnnalaš journála ja arkiivva válmmašteapmi arkiivavuorkká
rájadeami várás

C. Arkiivaráddjen, jávkadeapmi, rájadeapmi

§ 3-18 Definišuvnnat

§ 3-19 Arkiivaráddjen

§ 3-20 Sealluhangohčus

§ 3-21 Jávkadeapmi

D. Arkiivva sirdin

§ 3-22 Sirdinlistu

§ 3-23 Sirdojuvvon arkiivva meannudeapmi

Kapihttal IV. Almmolaš arkiivva rájadeapmi ja sihkkarastin

A. Oppalaččat arkiivalanja birra

§ 4-1 Mii oppalaččat gáibiduvvo almmolaš arkiivalanjas

§ 4-2 lešguđetlágan arkiivvaid bidjan

B. Ođđa viesuid ja divoduvvon viesuid arkiivalatnjagáibádusat

§ 4-3 Arkiivalanja bidjan

§ 4-4 Arkiivalanja hábmen, sturrodat ja latnjagálvvut

§ 4-5 Arkiivalanja doallu

§ 4-6 Suodji čázi ja láktasa vuostái

§ 4-7 Suodji buollima ja vahátlaš lieggasa vuostái

1. Suodji buollima vuostái arkiivalanjas

2. Suodji eará lanjaid buollima viidáneami vuostái

3. Suodji dola viidáneami vuostái arkiivalanjas

§ 4-8 Suodji dálkkádaga ja birrasa vahátlaš čuohcima vuostái

§ 4-9 Suodji billisteami, gaikuma ja lobihis beassama vuostái

C. Dáláš visttiid arkiivalanjaid gáibádusat

§ 4-10 Oppalaččat

§ 4-11 Kárten ja plánen

§ 4-12 Gaskaboddasaš čovdosat

Kapihttal V. Boares ja loahpahuuvvon arkiivvat

A. Oppalaččat

§ 5-1 Arkiivavuorká ja luobahanbággu

§ 5-2 Boares arkiivvaid luobahanáiggit

§ 5-3 Loahpahuuvvon arkiivva luobaheapmi

§ 5-4 Oppalaš gáibádusat luobahahtti ávdnasiidda

§ 5-5 Addojuvvon arkiivaávdnasiid registtar

§ 5-6 Olbmuid beassanvejolašvuhta luobahuuvvon arkiivaávdnasiidda

B. Sirdin stáhtalaš orgánas Arkiivaásahussii

§ 5-7 Arkiivaávdnasiid juohkin

§ 5-8 Dárkilastojuvvon gáibádusat luobahahtti ávdnasiidda

§ 5-9 Addima čađaheapmi

§ 5-10 Ruovttoluottaluoikan

C. Addin suohkanlaš ja fylkkasuohkanlaš arkiivavuorkái

§ 5-11 Ávdnasiid juohkin

§ 5-12 Dárkilastojuvvon gáibádusat addimii arkiivavuorkái ja luoikkaheapmái arkiivavuorkkás

Kapihttal VI. Álggaheapmi ja latnjalasáiggi eavttut

§ 6-1 Fápmuibidjan ja latnjalasáiggi eavttut

ARKIIVALÁHKA

Odel.prp. nr. 77 (1991-92), Árv. O.nr. 1 ja Mear. O. Nr. 1 (1992-93).
Odeldikki mearrádus golggotmánu 26. b. ja Láhkadikki mearrádus
skábmamánu 4. b. 1992. Oktan mañimus nuppástusaiguin mat bohte
lágas nr. 24 miessemánu 18. b. 2001.

Kapihttal I. Vuoddonjuolggadusat

§ 1. Ulbmil

Dán lága ulbmil lea sihkarastit arkiivvaid main lea erenoamáš
kultuvrralaš ja dutkanlaš árvu dahje main lea rievttálaš dahje
hálddahaslaš duođaštus, vai dain váldojuvvo várrá ja vai dat leat
olámuttus boahhteáiggis.

§ 2. Definišuvnnat

Dán lágas dát doahpagat geavahuvvojit ná:

- a. Dokumeanta: logalaččat ráddjejuvvon diehtohivvodat mii lea
ráddjojuvvon rádjagaskaoapmái vai mañnil lea vejolaš daid dieđuid
lohkat, guldalit, čájehit dahje sirdit.¹
- b. Arkiiva: dokumeanta mii bohtá áigái doaimma oassin.
- c. Stáhtalaš arkiiva: arkiiva maid stáhtalaš orgána lea álggahan.
- d. Suohkanlaš arkiiva: arkiiva maid fylkkasuohknalaš dahje suohkanlaš
orgána lea álggahan.
- e. Almmolaš arkiiva: stáhtalaš dahje suohkanlaš arkiiva.
- f. Priváhta arkiiva: arkiiva mii ii leat almmolaš arkiiva.
- g. Almmolaš orgán: stáhtalaš, fylkkasuohkanlaš dahje suohkanlaš
ásahus dahje ovttat.

§ 3. Geográfalaš doaibmaviidodat

Gonagas sáhtta mearridit ahte láhka galgá gustot maiddái
Svalbárdda, Jan Mayen sullo, norgalaš antárktalaš viidodagaid ja
norgalaš nannánjuolggis.

§ 4. Arkiivaásahus

Riikkaarkiiva ja stáhtaarkiiva leat stáhtalaš arkiivaásahusa oasis,
maid Riikkaarkivára jođiha.

Jos eará ii leat mearriduvvon, de Riikkaarkivára sáhtta sirdit
mearridanfámu stáhtaarkiivva jođiheddjiide.

¹ Rievduvvon lága bokte juovlamánu 15. b. 2000 nr. 98 (fámuiduvai cuoŋománu 1. b. 2001,
resolušuvnna nr. 179 mielde, mii bođii njukčamánu 2. b. 2001).

Kapihttal II. Almmolaš arkiivvat

§ 5. Doaibmaviidodat

Dán kapihttala njuolggadusat gustojit buot almmolaš orgánaide, muhto eai Stuorradikki, Riikkarevišuvnna, Stuorradikki hálddašanáittardeapmái ja Stuorradikki eará orgánaide.

§ 6. Arkiivaovddasvástádus

Almmolaš orgánat leat geatnegasat doallat arkiivva, ja dat galget leat ordnejuvvon ja ráhkaduvvon nu ahte dokumeanttat leat suddjejuvvon diehtogáldun dálá áiggis ja boahhteáiggis.

§ 7. Oaivadan- ja bearráigeahččanovddasvástádus

- Riikkaarkiváras lea almmolaš orgánaid arkiivabarggus oaivadan- ja bearráigeahččanovddasvástádus. Riikkaarkivára sáhtá
- gáibidit ahte su ovdii biddjojuvvot dohkkeheapmái journálavuogádat, arkiivačoavdagat, arkiivainstruvssat jna.
 - dárbkot arkiivvaid.
 - addit dárbbašlaš gohččosiid mat ollašuhttet njuolggadusaid mat leat mearriduvvon dán lágas dahje dan vuođul.

§ 8. Dieđihangeatnegasvuohta

Go Riikkaarkivára sihtá, de almmolaš orgánat leat geatnegasat addit dieđuid áššiid birra mat gusket arkiivii, ja mat sáhttet čuohcit lága ulbmiliid čađaheapmái. Riikkaarkivára sáhtá gáibidit jeavddalaš raporttaid.

Geatnegasvuohta addit dieđuid vuosttaš oasi mielde gusto beroškeahhtá jávohuššanbákkus maid láhka mearrida dahje mii mearriduvvo lága vuođul.

§ 9. Jávkadeapmi jna

Earágo njuolggadusaid mielde mat leat mearriduvvon dán lága § 12 mielde dahje Riikkaarkivára erenoamáš dohkkehusa mielde, arkiivaávdnasiid ii leat lohpi

- luoitit iežas hálddus earáide.
- sirdit riikkas eret, jos nu ii leačča dárbu dokumeanttaid hálddahušlaš dahje riektedoaimmalaš geavahusa dihte.
- jávkadit. Dát gielddus manná ovddabeallái duššadannjuolggadusaid maid láhka mearrida dahje mat leat eará lágaid vuođul. Persovdnaregistara dahje persovdnaregistara osiid lea dattetge lohpi sihkkut persovdnadiehtolága njuolggadusaid mielde, dearvvašvuođaregisttarlága mielde ja njuolggadusaid mielde mat leat

dearvvašvuodaregisttarlága §§ 7 ja 8 vuodul². Dakkár sihkkun lea lobálaš easkka maŋŋágo Riikkaarkivára lea oainnus cealkán dasa.

- d. divvojuvvot nu ahte ovddeš boasttu dahje váillálaš dieđut sihkkojuvvojit, jos dát leat čuoččán ášševálmmašteapmái, mearrádusaide dahje earái mii dán lága ulbmila mielde galgá duodaštuvvot. Sihkkunnjuolggadusat mat lea mearriduvvon persovdnadiehtolága § 27 goalmmát ja viđat lađđasiid mielde ja § 28 njealját lađđasa mielde ja dearvvašvuodaregisttarlága §§ 7, 8 ja 26 goalmmát lađđasa mielde ja § 28 nuppi lađđasa mielde gustojit dattetge ráddjekeahtá².

§ 10. Luobaheapmi (addin)

Stáhtalaš arkiiva galgá luobahuvvot Arkiivaásahussii dán lága § 12 njuolggadusaid mielde.

Riikkaarkivára sáhtá dattetge miehtat dasa ahte stáhtalaš arkiivvat luobahuvvojit Arkiivaásahusa olggobeallášaš ásahusaide, dahje ahte arkiivva ráhkadeaddji orgána galgá dan ain rájadit.

Riikkaarkivára sáhtá mearridit ahte suohkanlaš arkiiva galgá luobahuvvot Arkiivaásahussii dahje eará ásahussii, jos nu lea dárbu sihkkarastima dihte arkiivva dahje go leat erenoamáš dilálašvuodát maid dihte lea dárbu nu dahkat.

Go luobahuvvo Arkiivaásahussii, de Riikkaarkivárii sirdašuvvá arkiivva hálddašanvuoigatvuohta.

Luobahangoluid galgá luobaheaddji orgána gokčat.

§ 11. Refušuvdna

Riikkaarkivára sáhtá gáibidit luobaheaddji orgánas mávssu go bohtet Arkiivaásahussii lassegolūt, jos čielgá ahte arkiiva ii leat ovdalis gieđahallojuvvon gustojeaddji njuolggadusaid mielde.

Jos almmolaš arkiiva mii ain lea dábálaš geavahusas, ferte luobahuvvot Arkiivaásahussii, de Riikkaarkivára sáhtá luobahaneaktun gáibidit ahte luobaheaddji orgána gokčá lassegoluid mat soitet bohtit dokumeantaidiheimis.

§ 12. Dievasmahtti njuolggadusat

Gonagas addá dievasmahtti njuolggadusaid journálenvuogádaga, arkiivačoavdagiid, arkiivainstruvssaid, dokumeantakvalitehta, arkiivareaidduid, arkiivalanjaid, arkiivaráddjemiid, duššadeami

² Nuppástuhtton lágaid bokte cuoŋománu 14. b. 2000 nr. 31 (fámuiduvai ođđajagemánu 1. b. 2001, resolušuvnna nr. 641 mielde, mii bođii geassemánu 30. b. 2000), miessemánu 18. b. 2001 nr. 24 (fámuiduvai ođđajagemánu 1. b. 2002, resolušuvnna nr. 502 mielde, mii bođii miessemánu 18. b. 2001).

(jávkkadeami), sirdima, luobaheami (addima), refušuvdnanjuolggadusaid jd. birra, ja vuoigatvuođa birra váidalit Riikkaarkivára mearrádusaid.

Kapihttal III. Priváhta arkiiva

§ 13. Bearráigeahčču ja registarastin

Riikkaarkivára galgá

- a. bearráigeahččat suodjalanárvosaš priváhtaarkiivvaid.
- b. čállit registarii priváhtaarkiivvaid maid almmolaš ja priváhta rájadanásahusat rájedit.

Riikkaarkivára sáhtá registarastit dihto priváhtaarkiivvaid erenoamáš suodjalanárvosažžan. Dakkár registarastimis galgá dieđihuvvot arkiivaeaiggádii.

§ 14. Bagadusat

Riikkaarkivára addá dárkilat bagadusaid Arkiivaásahusa priváhtaarkiivva barggu várás. Riikkaarkivára sáhtá mearridit ahte dát bagadusat maid galget ollásit dahje oasis gustot

- a. eará almmolaš orgánaide main lea bargun rájedit priváhtaarkiivvaid.
- b. priváhta ásahusaide main bargun lea rájedit priváhtaarkiivvaid, ja mat váldet vuostá almmolaš ruđaid dan bargui.

§ 15. Dieđihangeatnegasvuohta

Arkiivaeaiggát geasa Riikkaarkivára lea dieđihan ahte arkiiva lea erenoamáš suodjalanárvosaš, vrd. § 13 nuppi lađđasa, lea geatnegas dieđihit Riikkaarkivárii go eaiggátvuohta nuppástuvvá, go arkiivva ollásit dahje muhtun muddui lea áigumuš sirdit riikkas eret dahje go dan lea várra massit..

§ 16. Luobaheapmi (addin) ja deponen

Jos suodjalanárvosaš priváhtaarkiiva luobahuvvo dahje deponejuvvo Arkiivaásahussii dahje eará rájadanásahussii, de arkiivaeaiggát sáhtá bidjat sierra ráddjemiid arkiivva hárrái. Dakkár ráddjemat eai sáhte leat fámus guhkibut go čuođi jagi maŋŋágo lea luobahuvvon dahje deponejuvvon.

Go luobahuvvo, de arkiivva eaiggátvuohtage manná ásahussii mii vuostáiváldá dan.

Deponedettiin deponejeaddji ja su maŋŋelaš árbejeaddjit eaiggáduššet arkiivva. Eaiggátvuohta manná dattetge vuostáiváldi ásahussii go deponejeaddji árbejeddjiiid ráidu boatkana, dahje go leat vássán čuođi jagi deponema rájis.

§ 17. *Kopijien (mánjen)*

Jos erenoamáš suodjalanárvosaš arkiiva galgá sirdojuvvot riikkas eret dahje jos lea várra dan massit, de Riikkaarkivára sáhtá gáibidit beassat kopijiet arkiivadokumeanttaid.

Riikkaarkiváras lea seamma vuoigatvuohta jos deponejuvvon erenomaš suodjalanárvosaš arkiiva gáibiduvvo ruovttoluotta.

Kopijiat galget rájaduvvot Arkiivaásahusas dahje eará rájadanásahusas, mii fertte gokčat kopijengoluid. Arkiivaeaiggát sáhtá bidjat eavttuid arkiiviibeassama dáfus njuolggadusaid § 16 vuosttaš lađđasa mielde, muhto ii sáhte gáibidit mávssu dokumeanttaid kopijemis.

§ 18. *Ráddjejuvvon hálddašanvuoigatvuohta*

Arkiivva mii lea registrarastojuvvon erenoamáš suodjalanárvosažžan, vrd. § 13 nuppi lađđasiin, ii leat lohpi juohkit mánngga oassái, doalvut riikkas eret, vahágahttit dahje billistit almmá Riikkaarkivára dohkkehusa haga. Persovdnadiehtolága ja dearvvašvuođaregististtarlága njuolggadusat dieđuid divvuma ja sihkkuma birra gustojit dattetge ollásit³.

§ 19. *Priváhtaarkiiva mas leat almmolaš čatnasat*

Jos priváhta riektesubjeakta vuostáiváldá bissovaš almmolaš doaibmaruđaid mat leat deaŋalaččat doibmii dahje jos sus/das lea fápmudus dahkat eaŋkilmearrádusa dahje mearridit njuolggadusaid, de Riikkaarkivára sáhtá mearridit ahte arkiiva ollásit dahje muhtun muddui galgá čuovvut almmolaš arkiivva njuolggadusaid mat leat lágas dahje mearriduvvon dan mielde.

Kapittel IV. Lešguđetlágan njuolggadusat

§ 20. *Árvodási nuppástus*

Go arkiivaálggaheaddji orgána árvodási nuppástuvvá stáhtalaš dásis suohkanlaš dásái dahje almmolaš dásis priváhta dásái, de Riikkaarkivára sáhtá mearridit ahte arkiiva ollásit dahje muhtun muddui galgá čuovvut njuolggadusaid mat gustojit ovddeš árvodásái.

§ 21. *Almmolaš arkiivva oamasteapmi*

³ Nuppástuhtton lágaid bokte cuorjománu 14. b. 2000 nr. 31 (fámuiduvai ođđajagemánu 1. b. 2001, resolušuvnna nr. 641 mielde, mii bođii geassemánu 30. b. 2000), miessemánu 18. b. 2001 nr. 24 (fámuiduvai ođđajagemánu 1. b. 2002, resolušuvnna nr. 502 mielde, mii bođii miessemánu 18. b. 2001).

li oktage sáhte oamastit alcces almmolaš arkiivaávdnasa, earágo dán lága § 12 njuolggadusaid mielde dahje Riikkaarkivára sierra lobi mielde.

§ 22. Ráŋggáštus

Dat guhte eaktodáhtolaččat meannuda njuolggadusaid vuostá mat leat dán lágas dahje dan vuodul, sáhtta sáhkohallat.

§ 23. Fápmui boahtin

Gonagas mearrida goas dát láhka galgá fámuiduvvat.

NJUOLGGADUSAT ALMMOLAŠ ARKIIVVA BIRRA

Mearriduvvui gonagaslaš resolušuvnnain juovlamánu 11. b. 1998 masa lei vuodđun juovlamánu 4. b. 1992 láhka, nr. 126 arkiivva birra § 12, geassemánu 19. b. 1970 láhka, nr. 69 hálldahuslaš almmolašvuoda birra (almmolašvuoda láhka) § 8 ja § 11 ja guovvamánu 10. b. 1967 láhka, mii lea hálldahusáššiid birra (hálddašlanláhka) § 20. Kulturdepartemeanta dan ovddidii. Dat nuppástuhttojuvvui njukčamánu 2. b. 2001 láhka, nr. 182, geassemánu 29. b. 2001 láhka, nr. 723.

Kapihttal I. Doaibmasuorgi ja arkiivaovddasvástáduš

§ 1-1. *Almmolaš orgána arkiivaovddasvástáduš*

Almmolaš orgána lea geatnegas doallat arkiivva dáid njuolggadusaid ovdehusaid mielde. Almmolaš orgánan adnojuvvo stáhtalaš, fylkkasuohkanlaš dahje suohkanlaš ásahus dahje ovttastus, vrd. arkiivalága § 2. Guhtege suohkan ja fylkkasuohkan galgá mearridit mat ásahusaid ja ovttastusaid dat vejolaččat galget adnojuvvot sierra orgánan dáid njuolggadusaid mielde.

Bajimuš ovddasvástáduš almmolaš orgána arkiivabarggus gullá orgána bajimuš jođihangoddái. Suohkaniin ja fylkkasuohkaniin arkiivaovddasvástáduš gullá bajimuš hálldahuslaš ovddasvástádussii, mii lea biddjojuvvon hálldahushovdii, vrd. suohkanlága § 23.

Almmolaš orgána ovddasvástida ahte dan vuollásaš orgánat ožžot dárbbášlaš čilgehusa, rávvagiid ja gohččosiid arkiivabargui daid njuolggadusaid mielde maid arkiivaláhka bidjá dahje mat leat dan vuodul. Orgána bajimus ovddasvástáduš lea almmolaš lávdegottiin maid ieš lea nammadan.

Arkiivaovddasvástáduš lea dáid njuolggadusaid vuodul čadnojuvvon orgánii iige ovttaskas virgálažžii, jos ii leačča nu mearriduvvon sierra.

§ 1-2. *Almmolaš lávdegottiid jna. sierranjuolggadusat*

Almmolaš lávdegottit eai adnojuvvo sierra orgánan dáid njuolggadusaid mielde. Almmolaš orgánan oaivvilduvvo stáhtalaš, fylkkasuohkanlaš ja suohkanlaš ráđit, lávdegottit, nammagottit, bargojoavkkut js.

Almmolaš lávdegottiin mat leat ásahuvvuon lágain dahje gon.resolušuvnnain, galget dattetge leat sierra arkiivvat jos dan asáhan orgána, mearrideaddji departemeanta dahje bajimuš orgána ii leačča mearridan eará láchkai.

Earálágan almmolaš lávdegottiid dáfus dat orgánat maid nubbi lađas namaha, sáhttet mearridit ahte lávdegottis galgá leat sierra arkiiva.

Vejolašvuolta doallat sierra arkiivva nuppi ja goalmmát lađđasa mielde ii dattetge gusto jos lávdegotti doaibma lea almmolaš orgána dábálaš áššemeannudeamis oassi. Dain dáhpáhusain ássebáhpárat čállojuvvot beavdegirjái ja leat dan orgána rádjosis.

Jos almmolaš lávdegottis ii galgga leat sierra arkiiva, de lávdegotti áššebáhpárat galget čállojuvvot beavdegirjái ja leat rádjosis bajibuš orgánas dahje dan orgánas masa bajimuš orgána mearrida.

Almmolaš lávdegottiid dáfus main galgá leat sierra arkiiva, gustojit kapihttala II C, III C, IV ja V njuolggadusat. Áššebáhpárat mat mannet dakkár lávdegottiide dahje bohtet dain, galget čállojuvvot beavdegirjái kapihttala II B njuolggadusaid mielde.

§ 1-3. *Sierra orgánat*

Riikkaarkivára sáhtta mearridit njuolggadusaid mat spiehkastit dáin njuolggadusain, sierra orgánaide dahje lávdegottiide, dahje dakkár orgánaide dahje lávdegottiide gullelaš joavkkuide.

Kapihttal II. Arkiivaorganiseren ja arkiivavuogádat

A. Organiseren ja ortnet

§ 2-1. Arkiivabarggu organiseren

Arkiivabarggu mii dahkkojuvvo almmolaš orgánas, galgá váldonjuolggadusa mielde sierra ovtastus, arkiivabálvalus, doaimmahit arkiivaovddasvástideaddji olbmo geahču vuolde. Arkiivabálvalus galgá leat orgána oktasaš. Jos erenomáš vuhtiiváldimat eai gáibit eará, de dat galgá leat dan hálddahusovttastusa vuollásaš mas lea ovddasvástádus orgána oktasaš áššiin.

§ 2-2. Arkiivaplána

Almmolaš orgánas galgá álo leat beaiváduvvo čeahkkeplána, arkiivaplána, mii čájeha maid arkiiva siskkilda ja mo dat lea organiserejuvvo. Arkiivaplána galgá maid čájehit makkár instruvssat, njuolggadusat, plánat jna. gustojit arkiivabargui.

§ 2-3. Arkiivačoavdda

Orgánas galgá dábálaččat leat klassifiserenvuogádat - arkiivačoavdda – mii siskkilda buot daid áššesurggiid maiguin orgána bargá. Ođđa ja ođasmahttojuvvo čovdagiid álggaheapmi galgá dieđihuvvot Riikkaarkivárii vai registrarastojuvvojit, vrd. arkiivalága § 7.

Arkiivačovdagis berrejit iežashálddašeapmi ja fágaáššit earuhuvvot. Jos Riikkaarkivára ii leačča eará mearridan, de stáhtalaš orgána galgá čuovvut Stáhtahálddaha oktasaš arkiivačovdaga.

Go ođđa arkiivačovdda adnojuvvogoahhtá, de dan galgá leat vejolaš viiddidit buot dásiide. Go sirdojuvvo ođđa arkiivačovdagii, de galgá maiddái arkiivvas álggahit ođđa áigodaga, vrd. kap. III B arkiivva áigodahttima birra, ja buot ođđa áššit galget luohkkáduvvot ođđa čovdaga mielde.

§ 2-4. Arkiivaortnet

Beaiválaš arkiiva (aktiiva arkiiva) galgá leat guovdduštuvvo mađe muddui geavadis lea ávkkálaš.

Aktiiva arkiivii gullet

- a) áššearkiiva (mii siskkilda buot áššebáhpáriid) ja dasa gullelaš registrarat ja diehtovuodut, nugo juornálat, juornálarogastarat ja mildosiid girjjit jna.
- b) čeahkkingirjjit, fágavuogádagat, diehtovuodut ja eará arkiivaráiddut ja áššebáhpárat mat vuostáiváldojuvvojit dahje dahkkojuvvojit orgána doaimma olis.

Loahpahuvvo journálaáigodagaid arkiiva ja eará arkiivaráiddut mat eai šat leat aktiiva anus, galget sirrejuvvo eret beaiválaš arkiivvas ja biddojuvvo rádjoarkiivii.

§ 2-5. Arkiivva huksehus

Áššearkiiva galgá leat huksejuvvo arkiivačovdaga mielde. Buot áššebáhpárat galget arkiivii biddojuvvo § 3-8 njuolggadusaid mielde. Dainna spiehkastagain mii lea namahuvvo goalmát lađđasis dás vulobealde, áššebáhpárat mat gullet ovtat

áššái biddjojuvvot čoahkkái arkiivii, ja arkiivačoavdaga guđege fáttá mielde áššit galget biddjojuvvot journála vuodul.

Daid ávdnasiid várás mat eai leat ordnejuvvon arkiivačoavdaga mielde, systemáhtalaččat ordnejuvvon huksehusplána galgá ráhkaduvvot. Diehtovuoduid ja eará elektrovnnalaš arkiivaávdnasiid várás dokumentašuvdna galgá ráhkaduvvot mii dahká vejolažžan geavahit ávdnasiid maiddái maŋŋágo daid dábálaš geavahus lea loahpahuvvon.

Arkiivadokumeanttaid mat gáibidit erenoamáš rájadandilálašvuodaid, lea vejolaš sirret eret áššearkiivvas ja rájadit sierra arkiivaoassin.

Rádjoarkiivvas ávdnasat galget leat ordnejuvvon dan arkiivačoavdaga ja huksehusplána mielde mii geavahuvvui go ávdnasat ledje aktiiva anus.

B. Journála ja elektrovnnalaš arkiivavuogádat

§ 2-6. Journálen ja eará registarastin

Almmolaš arkiivvas galget leat okta dahje eanet journálat daid áššebáhpáriid registarastimii mat gullet áššiide maid orgána álggaha. Journálie galget registarastojuvvot buot boahhti ja manni áššebáhpárat mat almmolašvuoda lága §§ 2 ja 3 mielde adnojuvvot orgána áššebábirin, jos dat leat leamaš áššemeannudeamis ja dain lea duodaštusárvu. Orgána siskkáldas áššebáhpáriid, vrd. §§ 1-1 - 1-3, orgána registarastá journálie mađe mielde orgána gávnna dan ávkkálažžan. Áššeovddideamit maid almmolašvuoda lága § 5 goalmát lađas namaha, galget dattetge álo journáliejuvvot. Áššebáhpárat mat galget doalahuvvut arkiivvas eret dáid nuolggadusaid § 3-19 mielde, eai galgga journálie.

Journálat galget čállojuvvot elektrovnnalaččat dahje báhpárii. Jos journála gullá oassin elektrovnnalaš arkiiva- dahje áššemeannudanvuogádahkii, de galgá leat álki das viežžat ja bidjat almmolašvuoda olámuddui journáladieđuid maidda das lea vuoigatvuohta beassat, vrd. § 2-7.

Arkiivaplána galgá siskkildit dievaslaš ja beaiváioffi visogova mii čájeha makkár vuogádagat geavahuvvot journálemii ja áššebáhpáriid eará vejolaš registarastinvugiid. Elektrovnnalaš vuogádat galgá leat dievasii duodaštuvvon.

0 Nuppástuvvan mearrádusain mii dahkkui njukčamánu 2. b. 2001 nr. 182 (fámuiduvai cuoŋománu 1. b. 2001).

§ 2-7. Journála ja arkiivavuogádaga dieđut

Journálen galgá leat nu, ahte lea vejolaš dovdat áššebáhpára, mađe mielde lea vejolaš almmá ilbmatkeahtá dieđuid maid lánka suddje dahje mat lága mielde gullet jávohuššanbákku vuollái, dahje maid muđui lea vejolaš suddjet almmolašvuodas eret almmolašvuoda lága §§ 5 dahje 6 mielde. Go áššebábir journáliejuvvo, de dahkkojuvvo ná:

- a) Journálenbeaivi,
- b) ášše- ja áššebábirnummar (journálanummar go lea bábirjournála),
- c) sáddejeaddji ja/dahje vuostáiváldi,
- d) dieđut áššis, sisdoalus ja fáttás,
- e) áššebáhpára beaivádeapmi.

Lassin journála galgá siskkildit arkiivakoda (arkiivačoavdaga mielde), ekspedišuvdna- dahje mielddustanbeaivi ja mielddustanvuogi.

Jos ii leat vejolaš registarastit áššebáhpára almmá ilbmatkeahtá dieđuid mat gullet jávohisvuoda bákku vuollái, dahje maid almmolašvuodta muđui ii sáhte gáibidit diehtit, de sáhttet geavahuvvot neutrála dovdomearkkat, eretčuoldimat dahje

sihkumat dain journálamildosiin dahje –preanttas maid almmolašvuohta sáhtta gáibidit beassat oaidnit. Vejolaš lea sihkkut čállojuvvon oasi ollásit dušše dalle go lea dárbu nu dahkat vai eai iktašuva dieđut mat gullet jávohuššanbákku vuollái. Suddjejuvvon áššebáhpáriid registrarastima várás gustojit dat njuolggadusat maid diehtosuddjema § 4-10 rájis § 4-17 rádjai mearridit suddjenlága mielde. Suddjemii luohkkáduvvon áššebáhpáriid várás gusto suddjeninstruvssa § 8.

Arkiivavuogádahkii lea lassin vejolaš registrarastit dieđuid mat šaddet geavahuvvot siskkáldas áššečuovvolemis, omd. áššemeannudeaddji, áššemeannudeami áigemeiriid js. birra. Eará dieđuid go bákkolaš journáladieđuid, vrd. vuosttaš ja nuppi lađđasa, ii leat dárbu váldit mielde dan journálamildosii dahje -prentii maid almmolašvuohta sáhtta gáibidit beassat geahčadit.

Áššebáhpárat mat gullet ovttaš áššái, galget journálas čadnojuvvot oktii oktasaš áššenummariin dahje eará čujuhusain.

0 Nuppástuvvan njuolggadusain mii bođii geassemánu 29. b. 2001 nr. 723 (fámuiduvai suoidnemánu 1. b. 2001).

§ 2-8. Bábirjournálat

Go journálejuvvo báhpárii, de galgá gehččojuvvot bearrái ahte das leat gáibiduvvon dieđut, vrd. § 2-7 vuosttaš ja nuppi lađđasa. Stáhtalaš orgána berre geavahit stáhta oktasaš skoviid.

§ 2-9. Elektrovnnalaš journálen

Elektrovnnalaš journálemii almmolaš orgána galgá dábálaččat geavahit arkiivavuogádaga mii čuovvu Norark-standárdda gáibádusaid. Ođđa vuogádagaid Riikkaarkivára galgá dohkkehit ovdalgo adnojuvvogohitet.

§ 2-10. Elektrovnnalaš journála ja arkiivavuogádaga kvalitehtasihkkarastin

Orgána galgá ráhkadit hálldahuslaš bargomeanuid mat nannejit ahte arkiivabálvalus sáhtta čađahit journála- ja diehtovuoddu kvalitehtasihkkarastima. Orgána jođihangoddi ferte mearridit geat dat galget beassat doaimmahit iešguđetlágan registrarastimiid ja divodemiid diehtovuđđui.

Juohke beaivvi galgá elektrovnnalaš rádjosa diehtovuodus mánjejuvvot várrekopijja. Várrekopijjat galget rájaduvvot dakkár báikkiin mat leat sierra eaige gittalágaid daiguin báikkiiguin main diehtovuodđu lea.

C. Rájadangaskaoapmi

§ 2-11. Oppalaččat

Daid arkiivaávdnasiid várás mat gustojeaddji njuolggadusaid mielde galget vurkkoduvvot boahte áigái, galgá geavahuvvot dohkkehuvvon rádjogaskaoapmi, vrd. §§ 2-12 - 2-15. Elektrovnnalaš rádjogaskaoami ávdnasat galget mánjejuvvot dahje konverterejuvvot ođđa rádjogaskaomiide mađe mielde lea dárbu vai leat rádjosis ja vejolaš beassat daidda áššebábirhivvodahkii.

§ 2-12. Bábirkvalitehta

Bábir mii geavahuvo rádjogaskaoapmin galgá leat arkiivabistevaš. Dat galgá maid deavdit riikkaidgaskasaš standárdda mii lea permanenta báhpáriid várás (ISO 9706). Riikkaarkivára sáhtta mearridit ahte erenoamáš bábir galgá geavahuvvot dihto ulbmili. Son maid sáhtta addit njuolggadusaid čállinávdnasiid dáfus jna.

§ 2-13. *Elektrovnnalaš áššebáhpárat*

Almmolaš arkiivva áššebáhpáriid lea vejolaš rádjat elektrovnnalaččat. Dakkár ráju eaktu lea ahte geavahuvvo dievas vuogádagat, bargomeanut, áššebábirformáhtat ja rádjogaskaoapmi maid Riikkaarkivára lea dohkkehan oppalaš njuolggadusaiguin dahje earjkilmearrádusain. Riikkaarkivára sáhttá mearridit ahte dihtolágan arkiivaávdnasat maiddái galget ráddjojuvvot bábirin.

Sihke elektrovnnalaš ja, jos lea, báhpárii ráddjojuvvon áššebábirversuvdna, gullet kapihttal V njuolggadusaid vuollái, mat leat boarráseappo ja loahpahuvvon arkiivva meannudeami birra. Riikkaarkivára sáhttá mearridit ahte juogo goappašat veršuvnnat dahje dušše nubbi dain galget biddjojuvvot arkiivarádjosii.

§ 2-14. *Eará elektrovnnalaš arkiivaávdnasat*

Elektrovnnalaš registariidda ja diehtovuoduide ii gáibiduvvo arkiivaeksemplára mii lea báhpáris. Muhto vuogádat masa dat gullet, galgá leat duođaštuvvon doarvái bures nu ahte dan ávdnasiid lea vejolaš geavahit maiddái jos fievrriduvvojit arkiivarádjosii, vrd. kap. V. Duođaštus galgá leat arkiivaplánas oassi. Jos dakkár vuogádagat buvttadit dahje rájadit áššebáhpáriid, de áššebáhpáriiguin galgá meannuduvvot § 2-13 njuolggadusaid mielde.

Riikkaarkivára sáhttá mearridit dábálaš njuolggadusaiguin dahje earjkilmearrádusain ahte elektrovnnalaš vuogádagat, dalle juo go ásavuvvojit, nugo namahuvvui vuosttaš lađđasis, sáhttet fievrriduvvot eará sadjái mainna sihkkarastojuvvo ahte vurkkodanárvosas ávdnasat sáhttet fievrriduvvot arkiivarádjosii heivvolaš rádjoformáhtas ja dievvasit dohkálaš duođaštusain.

Dieđut mat eai šat leat áigequovdilát, eai galgga sihkkojuvvot almmá sihkkunlobi haga mii addojuvvo dábálaš njuolggadusaiguin dahje sierramearrádusain, vrd. kap. III C. Dieđut mat jávkaduvvojit eret registaris dahje diehtovuodus ođasmahttima j.s. oktavuodas, sáhttet dan sadjái fievrriduvvot eará rádjogaskaoapmái (« historjjálaš » diehtovuodui dahje fiillii).

§ 2-15. *Mikrofilbma arkiivagaskaoapmin*

Mikrofilbmii biddjojuvvon arkiivaávdnnas sáhttá buhttet álgoáššebáhpára mii lei báhpárii biddjojuvvon, jos nu dahkkojuvvon daid gáibádusaid mielde maid Riikkaarkivára lea bidjan bargomeanuid ja kvalitehtasihkkarastima várás. Riikkaarkivára sáhttá dattetge mearridit ahte mikrofilbmakopijiat eai galgga buhttet vissislágan álgoáššebáhpáriid.

Kapitall III. Arkiivameanut

A. Poastta ja áššebáhpáriid gieđahallan

§ 3-1. *Dábálaš poastta vuostáiváldin ja rahpan*

Boahtti poasta galgá doaimmahuvvot arkiivabálvalussii. Jos arkiivadoaimmat leat lávdaduvvon, nu ahte leat oassearkiivvat dahje sierra journálafievrrideaddji oasis, de ferte mearriduvvot mii osiid arkiivabálvalusas galgá oažžut poastta mii čujuhuvvo orgánii almmá dárkilet dieđuid haga.

Persovnnalaš poasta, nammalassii reive masa olbmonamma lea čállojuvvon ovddabeallái orgána nama, galgá doaimmahuvvot rabakeahtá adresáhtii, jos juo orgána ii leačča soahpan adresáhtain ahte arkiivabálvalus oažžu rahpat dakkár poastta. Jos ilbmá ahte reive lea orgána áššebábir, de dat galgá dakkaviđe máhcahuvvot arkiivabálvalussii ja meannuduvvot orgána poastan. Dát guoská maiddá postii mii lea čujuhuvvon orgána politihkalaš jođihangoddái.

Orgána poastta galget arkiivabálvalusas rahpat. Rekomándejuvvon poasttain ja árvopoasttain ferte meannuduvvot sierra njuolggadusaid mielde. Nu lea maid eará poasttaid dáfusge, jos lea dárbu oadjebasvuođa dihte, vrd. oadjebasvuođa lága ja suddjeninstruvssa, dahje jos lágain mearriduvvon jávohisvuođa bákku lea dárbu váldit vuhtii.

Go poasta rahppojuvvo, de galgá arkiivaráddjen čađahuvvot kapihttala III C njuolggadusaid mielde.

0 Nuppástuvvan njuolggadusain geassemánu 29. b. 2001 nr. 723 (fámuiduvai suoidnemánu 1. b. 2001).

§ 3-2. *Telefávssaid ja elektrovnnalaš poastta gieđahallan*

Áššebáhpárat mat sáddejuvvojit dahje vuostáiváldjuvvojit telefávssas dahje e-poasttas, ja mat hámi ja sisdoalu dáfus fertejit adnojuvvojit orgána poastan, galget arkiivvalaččat meannuduvvot nugo earáge áššebáhpárat dan njuolggadusa mielde, vrd. erenoamážit §§ 2-6, 3-1 ja 3-8.

Orgánas mii geavaha e-poastta, galgá leat guovdilis e-poastavuostáiváldi orgána (poastavuostáiválddáhát) poastta várás. E-poastta mii boahtá guovdilis poastavuostáiválddáhahkii galgá arkiivabálvalus rahpat.

§ 3-3. *Iešguđet rájadangaskaoami dokumeantagieđahallan*

Jos orgána ii geavat elektrovnnalaš arkiivema § 2-13 njuolggadusaid mielde, de dat čálalaš áššebáhpárat mat vuostáiváldjuvvojit eará rájadangaskaoamis go báhpáris, dahje dakkár báhpáris maid lea sivva jáhkkit ii leat arkiivadohkálaš, galget dakkaviđe mánjejuvvojit dahje čállojuvvojit dakkár báhpárii. Arkiivadohkálaš kopijja dahje preanta galgá de leat áššebáhpára arkiivaeksemplára.

Jos áššebáhpárat nugo § 3-2 namaha sáddejuvvojit originálan maŋŋá, de lea vejolaš jávkadit áššebáhpára kopijja dahje preantta, vrd. vuosttaš lađđasa.

§ 3-4. *Áššebáhpára steampalastin*

Bábirin vuostáiváldjuvvon áššebáhpárat galget go journálejuvvojit, oažžut steampala mii dovdomearkan čatná daid journálii. Steampalis galget leat unnimusat čuovvovaš oasis: orgána namma, áššenummar ja áššebábirnummar (journálanummar) ja journálenbeaivi.

Arkiivakoda (arkiivačoavdaga mielde) galgá čállojuvvot áššebábirgokčasii, vejolaččat maiddái áššebáhpáriige, jos nu gávnnavuvvo ávkkálažžan. Jos ii leačča áššebábirgovččas, de arkiivakoda galgá álo čállojuvvot áššebáhpárii.

§ 3-5. Juogadeapmi ja registrarastin

Áššebáhpárat galget registrarastojuvvot journálii ovdalگو mannet áššemeannudeapmái. Nu lea gáhččoáššiid dáfus maid, vaikko daidda sáhttet gullat erenoamáš gieđahallanvuogit.

§ 3-6. Ovttat ášši áššebáhpáriid gieđahallan

Arkiivabálvalus ferte geahččat bearrái ahte ođđa áššebáhpárat biddjojít ovddeš áššebáhpáriidda, jos dakkárat ležžet, mat gullet seamma áššái, ja ahte leat arkkiivvas daiguin. Nu berre dahkkojuvvot dainna lágiin ahte ášši ovddeš áššebáhpárat ohccojuvvojit arkiivvas ja biddjojuvvojít ođđa áššebáhpárii (oassin) ovdalگو dat mannet áššemeannudeapmái. Jos ii biddjojuvvo oassin, de ovttat áššái gullelaš áššebáhpárat fertejit čohkkejuvvot manjimusat go arkiivii galget, vrd. dattetge § 2-5 goalmát lađđasa.

Áššemeannudeaddji ovddasvástádus lea ahte áššebáhpárat doalahuvvojít čoahkis dan botta go ášši meannuduvvo.

§ 3-7. Áššemeannudeami čuovvoleapmi

Arkiivabálvalus sáhttá gohččojuvvot registrarastit áigemeriid (meannudanáigemeriid) njuolggadusaid mielde maid orgána jođihangoddi lea mearridan. Go ášši lahkana áigemeari, de arkiivabálvalus dan dieđiha rivttes olbmui. Mearriduvvon áigái, stáhtalaš orgánas dábálaččat njelljii jahkái, galgá čilgejuvvot makkár áššit dat leat mat eai leat válbmašii meannuduvvon (restánsalistu). Listu galgá journála vuođul dahkkojuvvot, muhto áššit mat sáhttet leat registrarastojuvvon eará láhkai, fertejit maid váldojuvvot mielde.

Orgána jođihangoddi mearrida restánsabearráigeahču áigemeriid, ja sáhttá maid mearridit ahte dihto áššit galget báhcit olggobeallái restánsalisttuid.

§ 3-8. Loahpaheapmi ja arkiiven

Go meannudeapmi lea loahpahuvvon ja vástádusreivvet leat sáddejuvvon, de ášši buot áššebáhpárat galget máhcahuvvot arkiivabálvalussii, ja dan áššebáhpáris mii vejolaččat lei áššemeannudeami sivva (bohtán reive js.), galgá čállojuvvot kopijja journálii. Bohtán áššebáhpáriin maidda ii gáibiduvvo vástádus, dahje maidda lea vástiduvvon njálmmálaččat, galgá čállojuvvot kopijja journálii go lea nu mearriduvvon. Go áššebáhpárii lea gaskaboddasaš vástádus dahje dat sáddejuvvo earráide cealkámuša oažžuma dihte, de das ii galgga loahpalaččat čállojuvvot kopijja.

Go kopijja lea čállojuvvon, ášši galgá biddjojuvvot arkiivii. Arkiivabálvalus ferte geahččat bearrái ahte arkiivakoda lea riekta ja ahte arkiivaráddjen lea čađahuvvon. Go elektrovnnalaš áššebáhpárat biddjojuvvojít arkiivii, orgána ferte bissovaš bargomeanuiguin sihkkarastit ahte rivttes áššebábirveršuvdna ráhkaduvvo arkiivva várás, ja ahte gáibádušat čuvvojuvvojít mat leat mearriduvvon § 2-13 mielde.

§ 3-9. Kopijjagirji

Orgána galgá dábálaččat ráhkadit kopijjagirjii mas leat buot manni áššebáhpáriin dahkkojuvvon kopijjat. Riikkaarkivára sáhttá mearridit, dábálaš

njuolggadusaiguin dahje earjkilmearrádusain, ahte elektrovnnalaš arkiiva dihto eavttuid mielde sáhtta buhttet kopijagirji, vrd. § 2-13.

§ 3-10. Siskkáldas luoikamat, siskkáldas dieđut

li miige áššiid iige áššebáhpáriid galgga jávkaduvvot arkiivvas almmá dan registrarastekeahtta journálie dahje merkekeahtta arkiivva luoikankortii. Arkiivaáššebáhpárat eai dábálaččat galgga geavahuvvot siskkáldas diehtujuhkima johtočálan. Dasa berrejit kopijat geavahuvvot.

§ 3-11. Olgguldas luoikamat

Eastadan dihte arkiivaávdnasiid jávkamis, de arkiivvas eai áššit eaige áššebáhpárat galgga luikojuvvot olgguldas geavaheapmái jos erenoamáš vuhtiiváldimiid geažil ii leačča dárbu nu dahkat. Áššebáhpárat galget baicce mánjejuvot.

B. Arkiivva áigodahttin

§ 3-12. Journálaáigodagat

Áššearkiiva ja dasa gullelaš journála galget juhkkjuvovot áigodagaide. Journála áigodatjuohku ja áššearkiiva galget soahpat oktii, muhto elektrovnnalaš journála áigodat sáhtta siskkildit eanet áigodagaid mat gullet áššearkiivii. Arkiivaáigodagat berrejit leat unnimusat 4 - 5 jagi ja čuovvut kaleanddarjagi.

Orgána jođihangoddi sáhtta mearridit ahte soames oasis áššearkiivvas (omd. bargiidmáhpát) galget doalahuvvot eret áigodahttimis dahje čuovvut erenoamáš vuodđojurdagiid mat leat áigodahttima várás. Dakkár spiehkastagat galget dárkilastjuvovot arkiivaplánii.

Go arkiivaáigodat loahpahuvo, de áigodaga arkiivaávdnasat galget sirrejuvovot eret aktiiva arkiivvas. Báhpárii dahkkjuvovon áššearkiiva, journálat, vejolaš journálaregararar ja kopijagirji galget biddjuvovot ráđjoarkivii § 3-14 njuolggadusaid mielde. Elektrovnnalaš journálat ja áššearkiiva galget meannuduvvot §§ 3-15 - 3-17 njuolggadusaid mielde.

§ 3-13. Sneakta áigodatráđjá vai latnjalasáigodat

Go journálevuvvo báhpárii, de galgá sneakta áigodatráđjá geavahuvo. Dat mearkaša ahte eret biddjuvovvovot buot áššebáhpárat mat registrarastjuvovvedje loahpahuvo áigodaga. Áššebáhpáriid mat gullet áššiid mat leat aktiiva áigodatráđjá alde, lea vejolaš čoahkis bidjat eret loahpahuvo áigodahkii dahje fievrridit ođđa áigodahkii. Goappašiin dáhpáhusain ferte váldjuvovot vuhtii ahte journála ja áššebáhpáriid čujuhusat sihkkarastet dan ahte lea vejolaš gávdnat fas áššiid dahje áššebáhpáriid mat rasttidit áigodatráđjá.

Sneakta áigodatráđjá galgá maid dalle leat go vuogádatnuppástusat čáđahuvojit arkiivii, omd. go bábirvuđot journálas sirdjuvovvo elektrovnnalaš journálie.

Jos journála lea elektrovnnalaš, de dábálaš sirdimis arkiivaáigodagaid rájaid rastá lea vejolaš geavahit badjallas áigodaga sneakta rájá sadjái, nugo Noark-standárda čilge.

§ 3-14. Arkiivaávdnasiid eretráđjan

Erétráđjadedttiin guhtege arkiivaoassái (easkkut, páhkat, beavdegirjijit, filbmarullat, elektrovnnalaš rájadangaskaopmi jna.) galgá merkejuvovot čielgasit arkiivadahkki namma (namalassii orgána namma ja vejolaččat ossodagage, dahje

journalabustávva), arkiivaoasi sisdoallu (dábálaččat arkiivačoavdaga arkiivakoda ja teaksta) ja man áigodaga arkiivaávdnasat gokčēt.

Arkiivaráddjen (mii ii leat ovdal čađahuvvon) ja jávkadeapmi galgá čađahuvvot nugo gustojeaddji njuolggadusat ja čujuhusat mearridit, vrd. kap. III C. Jos rádjoarkiiva siskkilda ávdnasiid mat maŋŋá galget jávkaduvvot, de dat ávdnasat galget biddjojuvvot sierra eaige seaguhuvvot dasa mii galgá leat rádjosis.

Summáralaš listu galgá ráhkaduvvot mii čájeha ávdnasiid mat jávkaduvvojit, ja dievaslaš arkiivalistu (vástideaddji "avleveringslista", vrd. §§ 5-4, 5-8 ja 5-12) das mii galgá seailuhuvvot. Go elektrovnnalaš journála geavahuvvo, de lea vejolaš ráhkadit "avleveringslista" automáhtalaččat journalavuogádagas, muhto arkiivaosiid nummarat fertejit biddjojuvvot sierra.

Čoahkkingirjjit, beavdegirjjit, kopiijagirjjit ja bábirvuđot journalat galget čadnojuvvot maŋimusat go biddjojuvvot eret. Riikaarkivára sáhtta mearridit čatnannjuolggadusaid.

§ 3-15. Áigodatjuohkin elektrovnnalaš journalas ja arkiivvas

Go áigodat loahpahuvo elektrovnnalaš journalas ja dasa vejolaččat gullelaš elektrovnnalaš áššearkiivvas, de diehtovuoddu galgá ođđasis organiserejuvvot nu ahte buot áššit mat gullet loahpahuvo áigodahkii, sirrejuvvot eret (vrd. Noark-standárdda). Dan lea vejolaš dahkat nu, ahte loahpahuvo áigodaga áššit váldojuvvojit eret diehtovuodus, dahje ahte dat áššit leat aktiiva diehtovuodus sierra logalaš ovttađahkan dahje ahte dain lea gullelašvuohta diehtovuđui, vrd. § 3-16 historjjálaš diehtovuoddu birra.

§ 3-16. Ohcan ja gávdnan loahpahuvo áigodagaid elektrovnnalaš journalas ja arkiivvas

Orgána galgá geahččat bearrái ahte leat dárbblaš veahkkegaskaoamit maiguin ohcat ja gávdnat loahpahuvo áigodagaid elektrovnnalaš journalain ja arkiivvain, nu guhká go arkiivaávdnasat leat orgána hálddus, vrd. § 5-2 addima birra arkiivavuorkái. Nu lea vejolaš dahkat dainna lágiin ahte okta dahje eanet historjjálaš diehtovuodut ásahuvvojit, namalassii loahpahuvo áigodagaid várás diehtovuodut main lea vejolaš ohcat ja gávdnat dieđuid. Jos duššefal journala lea elektrovnnalaš, de historjjálaš diehtovuoddu sadjái lea vejolaš bidjat bábirčáluid ohcama ja gávdnama vuodđun, nugo Noark-standárda čilge.

§ 3-17. Elektrovnnalaš journala ja arkiivva válmmašteapmi arkiivavuorkká rájadeami várás

Loahpahuvo áigodaga diehtovuoddu elektrovnnalaš kopiija galgá válmmaštuvvot arkiivavuorkká rájadeami várás.

Stáhtalaš orgána várás dieđut galget organiserejuvvot nugo Noark-standárda dárkilastá. Rádjan galgá čađahuvvot dallánaga, vrd. muđui makkár eavttut leat go sirdin čađahuvo stáhtalaš orgánas Arkiivaásahussii, kap. V.

Suohkanat ja fylkkasuohkanat galget čuovvut seammá bargomeanu dahje eará vuogi mas dohkálaččat vuhtii váldet dárbbu guhkesáigásaš rájadeapmái ja boahhteáigásaš duodastusaide.

C. Arkiivaráddjen, jávkadeapmi, rájadeapmi

§ 3-18. Definišuvnnat

Arkiivaráddjen mearkaša ahte dokumeanta mii gullá arkiivalága § 2 arkiivva ráddjenčilgehusa vuollái, muhto mii ii leat áššemeannudeami oassi iige duođaštanárvosaš, doaladuvvo olggobealde arkiivva dahje jávkaduvvo das.

Jávkadeapmi mearkaša ahte arkiivaávnas mii leamaš áššemeannudeami oassin dahje mas leamaš duođaštanárvu, váldojuvvo eret arkiivvas ja sihkkojuvvo dahje billistuvvo. Rájadeapmi mearkaša ahte arkiivaávnas rájaduvvo boahtteáigái ja addojuvvo arkiivavuorkái. Ávdnasa mii gullá rájadeami eavttuid vuollái, ii leat lohpi billistit.

Áigemearit sáhttet biddjojuvvot rájadeapmái ja jávkadeapmái.

§ 3-19. Arkiivaráddjen

Arkiivaráddjen berre čađahuvvot poastameannudeami dahje arkiivema oktavuodas. Jos nu ii leat geavvan, de dat galgá čađahuvvot go arkiiva ráddjojuvvo dahje maŋimusat go luobahuvvo arkiivavuorkái. Ávdnasat mat čuldojuvvojit eret arkiivaráddjema oktavuodas, sáhttet rájaduvvot sierra arkiivva olggobealde, sihkkojuvvot dahje bálkestuvvot.

Čuovvovaš ávnasšlájat galget rátkojuvvot eret go lea arkiivaráddjen:

1. Prentosat, johtočállosat, eará maŋggalágan ja almmolaččat olahtti ávdnasat ja skovit mat eai leat devdojuvvon. Dain leat čuovvovaš spiehkastagat:
 - a) dat orgána mii lea almmuhan dakkár ávdnasiid, galgá arkiivet ovtta eksemplára das ja dan dárbbaslaš ovdabarguid,
 - b) dokumeantaid mat dagahit áššemeannudeami, dahje mat dárbbasuvvojit áššemiiddusin, galget rájaduvvot arkiivvas.
2. Konsepttat, álgohámit, álgočállosat ja álgočalusmearkašumit, liigekopiiijat, siskkáldas dieđáhusat js., main ii leat árvu áššemeannudeapmái dahje dokumentii. Dás leat čuovvovaš spiehkastagat:
 - a) konsepttat main leat mearkašumit ja merkemat mat leat deatalaččat sutnje guhte galgá ipmirdit ášši ja dan oktavuoda, galget rájaduvvot arkiivvas,
 - b) olggosmanni dokumeanttas galgá kopiiija rájaduvvot arkiivvas,
 - c) eará kopiiijat jna. mat leat deatalaččat áššái, galget rájaduvvot arkiivvas.
3. Teakstačállinprográmma fiillat js., muhto eai dat mat vejolaččat gullet elektrovnnalaš áššearkiivii, vrd. § 2-13.
4. Áššebáhpárat maid almmolaš lávdegotti lahtut ožžot, jos juo ii leačča dárbu rehkenastit dokumeantaid gullat dan orgánii maid lahtut ovddastit.
5. Eará ávdnasat mat eai gula eai áššemeannudeapmái eaige mange árvosaččat duođaštussan.

§ 3-20. *Seailluhangohčus*

Jos Riikkaarkivára ii mearrit nuppeláhkái, de čuovvovaš ávdnasat galget álo rájaduvvot arkiivvas:

- a) arkiivaávdnasat mat leat boarráseappot go 1950 rájis, maŋŋilgo arkiivaráddjen lea čađahuvvon,
- b) čoahkkingirjijt, siehtadallanbeavdegirjijt, referáhtabeavdegirjijt, čoahkkinreferáhtat ja daidda gullelaš vejolaš mielddusráiddut,
- c) orgána iežas jahkedieđáhusat,
- d) kopiijagirjijt (olggosmanni dokumeanttaid kopiijat) ja kopiijagirjeregistar,
- e) journálat, oktan journáladiehtovuoduin, ja journálaregistar,
- f) buot earálágan registarat ja veahkkegaskaoamit mat sáhttet geavahuvvot ohcamii ja gávdnamii, omd. orgána arkiivačoavdagat,
- g) arkiivaplánat,
- h) presedeansaáššit ja eará prinsihpalaš áššit, maiddá datge mat gullet áššesurggiide main dohkkehuvvon jávkadannjuolggadusain leat mearriduvvon jávkadangohččosat almmá erenoamáš spiehkastagaid haga,
- i) kárttat, muhto eai dakkár kárttat main eai leat merkemat,
- j) sárgumat ja govat mat leat leamaš oassin dan doaimmas maid orgána lea jođihan,
- k)vuodđoávdnasat, árvalusat, beavdegirjijt/referáhtat ja stivrraid, ráđiid ja lávdegottiid ja nammagottiit loahpalaš mearráduusat.

§ 3-21. *Jávkadeapmi*

Daid ávdnasiid várás mat eai gula § 3-19 arkiivaráddjemii eaige § 3-20 rájadangohččosii, galget ráhkaduvvot jávkadannjuolggadusat.

Jávkadannjuolggadusat galget dárkilit čilget mii galgá rájaduvvot ja maid lea vejolaš jávkadit dahje mii galgá jávkaduvvot, vejolaččat dange man guhká ávdnasat galget rájaduvvot ovdalگو jávkaduvvojit.

Riikkaarkivára ráhkada oppalaš jávkadannjuolggadusaid dasa mii guoská stáhtalaš orgánaid iešhálddašeapmái. Fágaáššiid várás stáhtalaš orgánat galget ráhkadit iežaset jávkadannjuolggadusaid. Riikkaarkivára sáhtá gohččut bajibuš orgánaid heivehit oktii dakkár njuolggadusaid dakko gokko lea heivvolaš. Ovdalگو dat biddjojuvvojit fápmui, de njuolggadusaid galgá Riikkaarkivára dohkkehit. Jos stáhtalaš orgánas eai leat dohkkehuvvon jávkadannjuolggadusat dahje jos eai leat čađahan jávkadeami ovdalگو adde ávdnasiid Arkiivaásahussii, de Arkiivaásahus sáhtá biehtalit vuostáiváldimis ávdnasiid, vrd. § 5-4, dahje gáibidit mávssu daid lassegoluid ovdii maid dat dagahit, vrd. arkivalága § 11.

Suohkaniid ja fylkkasuohkaniid várás Riikkaarkivára ráhkada oppalaš jávkadannjuolggadusaid. Jos ávnnas maid lea vejolaš jávkadit, ii lea sirrejuvvon eret rádjoárvosaš ávdnasis ovdalگو addojuvvui arkiivavuorkái, de ávnnas ferte oppalohkái rájaduvvot arkiivva sierralanjas, vrd. kap. IV.

Ámmátolbmot leat gildojuvvon váikkuheamis dasa ahte arkiivaávdnasat jávkaduvvojit daid njuolggadusaid vuostái maid § 3-20 ja dan paragraffa siskkilda, jos juo Riikaarkivára ii leačča addán dasa sierre lobi, vrd. arkiivalága § 9. Su guhte rihkku dán njuolggadusa, lea vejolaš ránggáštít arkiivalága § 22 mielde.

D. Arkiivva sirdin

§ 3-22. Sirdinlistu

Almmolaš orgána mii sirdá arkiivaávdnasiid nuppi almmolaš orgánii, galgá ráhkadit sirdinlisttu. Sirdinlistu galgá hábmejuvvot luobahanlistun arkiivavuorkká várás, vrd. § 5-4 goalmát lađđasa. Dat arkiivačoavdda dahje -čoavdagat mat leat leamaš anus, galget čuovvut sirdima.

Go stáhtalaš orgána sirdá arkiivaávdnasa nuppi orgánii, de dat galgá dieđihuvvot Arkiivaásahussii.

3-23. Sirdojuvvon arkiivva meannudeapmi

Jos almmolaš orgána lea váldán badjelasas rájedit arkiivaávdnasa nuppi orgána ovddas, de ii galgga seaguhit arkiivvaid.

Jos almmolaš orgána váldá badjelasas áššesuorggi ja dasa gullelaš arkiivaávdnasiid nuppi orgánas, de dat arkiivaávdnasat galget rájaduvvot sierra. Riikaarkivára sáhtta ohcama vuodul addit spiehkastanlobi dán gáibádusas, vrd. maddái arkiivalága § 4 nuppi lađđasa.

Kapihttal IV. Almmolaš arkiivva rájadeapmi ja sihkkarastin

A. Oppalaččat arkiivalanja birra

§ 4-1. Mii oppalaččat gáibiduvvo almmolaš arkiivalanjas

Buot lanjat main arkiivaávdnasat rájaduvvojit guhkebuš áiggi, rehkenastojuvvojit arkiivalatnjan. Arkiivalatnja sáhtta leat dábálaš kontuvralatnja dahje erenoamáš arkiivalatnja.

Almmolaš orgána arkiivalatnja galgá suddjet arkiivaávdnasiid čázi ja láktasa vuostái, buollima ja vahátlaš lieggasa vuostái, dálkkádaga ja birrasa vahátlaš čuohcima vuostái ja billisteamii, gáikuma ja lobihis beassama vuostái.

§ 4-2. Iešguđetlágan arkiivvaid bidjan

Boares ja loahpahuvvon arkiivat, vrd. kap. V, galget biddjojuvvot sierra arkiivalatnjii. Rájadanarkiiva galgá mađe mielde lea vejolaš biddjojuvvot sierra arkiivalatnjii, muhto arkiiva mii ohpit geavahuvo, sáhtta leat dábálaš kontuvralanjas. Beaivválaš arkiiva sáhtta biddjojuvvot dábálaš kontuvralatnjii.

B. Odđa viesuid ja divoduvvon viesuid arkiivalatnjagáibádusat

§ 4-3. Arkiivalanja bidjan

Arkiivalatnja galgá biddjojuvvot dakkár sadjái vistái mas lea bures suddjejuvvon. Erenomáš dárbu lea vuhtii váldit dan vára mii sáhtta vuolgit eará lanjaid ja vistiid installašuvnnain ja doaimmain.

Suodjelanjat eai galgga adnojuvvot atnui arkiivalatnjan. Suodjelanjaid lea dattetge vejolaš geavahit dakkár arkiivaávdnasiid rájadeapmi mat mearrádusa mielde galget jávkaduvvot dihto áigái.

Erenoamážit unna orgánažat sáhttet bidjat rájadanarkiivva ja boares ja loahpahuvvon arkiivva dolas suddjejeaddji skáhppii baicce go sierralatnjii.

§ 4-4. Arkiivalanja hábmen, sturrodat ja latnjagávvut

Fárrema, ođđasis organiserema, huksema ja dakkáračča oktavuodas galgá váldojuvvot vuhtii makkár arkiivalanajat dárbbášuvvojit bohattevaš jagiid.

Lahtit ja hildut galget arkiivalanjas leat doarvái nannosat, vai girdet arkiivaávdnasiid deattu. Doarvái galgá báhcit láhttesadji, vai lea álki fievrridit ja viežžat arkiivaávdnasiid. Sierra arkiivalanjas galget hildut leat ráhkaduvvon buolekeahtes ávdnasis.

Sierra arkiivalanjas eai galgga rádjosis leat eará dávvirat mat hedjonahttet arkiivva suddjema. Arkiivaávdnasat mat leat dakkár lanjas eai galgga leat seaidneguoras, gitta robis dahje njulgestaga láhtis.

§ 4-5. Arkiivalanja doallu

Buot arkiivalanajat galget jeavddalaččat gehččojuvvot bearrái ja dollojuvvot buhtisin.

Jos vuhttojuvvo ahte arkiivaávdnasat leat vaháguvvan arkiivalanja dilálašvuodaid geažil, de galget vaháthehtendoaimmat biddjojuvvot johtui nu farga go vejolaš.

§ 4-6. Suodji čázi ja láktasa vuostái

Arkiivalatnja galgá leat sihkarastojuvvon, vai čáhci ja lávttas ii beasa sisa. Dakkár latnja man dulvi ja čáhcevahát dieđu mielde sáhttet áitit, ii galgga váldojuvvot atnui arkiivalatnjan.

Go lea dárbu geavahit čázi arkiivalanjas, de galgá arkiivaávdnasiid vahágahttinvárra váldojuvvot vuhtii. Sierra arkiivalanjas eai galgga leat čáhcebohccit. Jos dáláš visttiin dattetge leat dakkár lanjain čáhcebohccit maid lea eahpegovttološ divrras earáhuhttit, de sáhtta molssaektu leat geavahit teknihkalaš čovdosiid mat beaktilit hehttejit arkiivaávdnasiid vaháguvvamis čázi geažil mii bohtá bohcciin, omd. láhttelávttasmihtára, giddenveantila ja /dahje alárpma.

§ 4-7. Suodji buollima ja vahátlaš lieggasa vuostái

1. Suodji buollima vuostái arkiivalanjas

Duhpáhastin ja eará dollaváralaš doaimmat leat gildosis arkiivalanjas.

li galgga leat eará elrávdnjerusttet go dat mii dárbbášuvvo arkiivalanja doibmii. Elrávdnjerusttet galgá leat biddjojuvvon daid njuolggadusaid mielde mat leat dolagierdilis lanjaid rusttegiid várás. El-guovddáš mas lea elrávdnjemihtár, suddasat ja dakkáraččat eai galgga biddjojuvvot arkiivalatnjii.

Sierra arkiivalatnja galgá liggejuvvot jođđasiiguin mat leat láhtis dahje sierra suddjenráhkadusaiguin, vejolaččat lieggaáibmobossi rusttegiin dahje liggehagain mii ii buvte buollinvára dahje mii juoga ládje sáhtášii vahágahttit arkiivaávdnasiid.

2. Suodji eará lanjaid buollima viidáneami vuostái

Buot arkiivalanajat galget luohkkáduvvot daid teknihkalaš njuolggadusaid mielde mat leat plána- ja huksenlágas. Arkiivalanajat galget leat sierra ovttadagat dahje dolagierdilis oasis. Kontuvralanjain galget huksenávdnasat unnimusat leat

dolagierdilvuolta REI 30 ja sáhttit buollit dušše muhtun muddui. Rájanarkiiivva sierralanjain galget huksenávdnasiid dolagierdilvuolta leat unnimusat REI 60 ja sáhttit buollit dušše muhtun muddui. Boares ja loahpahuuvvon arkiivva sierralanjain, main orgána rájada agibeavái, galgá huksenávdnasiid dolagierdilvuolta leat REI 120 eaige dat galgga oppanassiige sáhttit buollit.

Arkiivaskáhpain mat geavahuuvvojit rájanarkiiivva ja boares ja loahpahuuvvon arkiivva várás, vrd. § 4-3 goalmát lađđasa, galgá dollagierdilvuolta leat EI 90 dahje buoret.

Arkiivva sierralanjas galgá leat ihcalassii giddaneaddji uksa. Dakkár lanjas ii galgga dábálaččat leat láse.

3. *Suodji dola viidáneami vuostái arkiivalanjas*

Dolagierdilis oasi lea vejolaš juohkit unnibuš arkiivalanjaide. Sirrejeaddji seinniin, mat leat dolagierdilis lanja arkiivalanjaide gaskka, galgá leat unnimusat dolagierdilvuolta EI 30 ja leat ráhkaduuvvon ávdnasiiguin mat sáhttet buollit dušše muhtun muddui.

Arkiivalanjas galget geavahuuvvot málat, láhtteskoađđasat ja eará dakkáraččat mat buoremusat hehttejit buollima viidáneames.

Arkiivva sierralanjas galgá leat automáhtalaš suovadieđihanalárbma. Kontuvralanjaide várás leat gáibádusat doladieđihanrusttega dáfus nugo visttis muđui. Arkiivalanjas galgá leat dolačáskadanáhta.

§ 4-8. *Suodji dálkkádaga ja birrasa vahátlaš čuohcima vuostái*

Temperatuvrra, relatiiva áibmoláktasa, elrávdnjeinstallašuvnnaid, nuoskkideami ja eará birasfaktoriid dáfus arkiivalatnja galgá leat heivehuuvvon daidda arkiivaávdnasiidda mat rájaduvvojit das. Arkiivalanjas galgá áibmu leat dássit. Lanja galgá leat vejolaš ligget miehtá jagi dábálaš latnjatemperatuvrii.

Huksenávdnasiin ja latnjagálvvuin eai galgga leat dakkár ávdnasat mat vahágahttet arkiivaávdnasiid dainnago luitet gássaide, suonjardit dahje dahket juoidá eará vahága. Arkiivaoasit mat sáhttet vahágahttet nubbi nuppi, eai galgga rájaduvvot ovttat arkiivalanjas.

§ 4-9. *Suodji billisteami, gaikuma ja lobihis beassama vuostái*

Huksenoasit mat ráddjejit arkiivalanja, galget leat hábmejuuvvon nu ahte arkiivaávdnasat leat doarvái bures suddjejuuvvon vistegaikumiid ja vierrásiid beassama vuostái arkiivii.

Arkiivva sierralatnja galgá leat suddjejuuvvon sierra vistegáikuma dieđiheaddji alárpmain. Kontuvralatnja mas lea arkiiva, galgá gullat vistti dábálaš sihkkarastinvuogadahkii.

Almmolaš orgánas galget leat njuolggadusat das geas galgá leat beassanlohpi arkiivalatnjii.

C. Dáláš visttiid arkiivalanjaid gáibádusat

§ 4-10. Oppalaččat

Nu farga go lea geavadis vejolaš ja ekonomalaččat čađahahtti, de galget iešguđetlágan almmolaš arkiivvat, vrd. § 4-2, biddjojuvvot lanjaide mat vástidit §§ 4-3 - 4-9 gáibádusaide.

§ 4-11. Kárten ja plánen

Golmma jagi siste maŋŋilgo dát njuolggadus gustogohtá, almmolaš orgánat galget ráhkadit visogova iežaset arkiivalanjain ja árvvoštallat devdetgo dat §§ 4-3 - 4-9 eavttuid. Jos muhtun eavttut eai leat ollašuvvan, de plána galgá čuovvut mii čájeha mo lea dárbu dan dili njulget. Plána galgá maid fátmmastit arkiivva sirdima báhtaruslanjas eret jos dat geavahuvvojit arkiivan.

Plána galgá ovddiduvvot Riikaarkivárii dohkkeheapmái. Guovdilis orgánat sáddejit plánaideaset Riikaarkivárii, ja eará stáhtalaš orgánat sáddejit iežaset guovllu stáhtaarkivárii, vrd. arkiivalága § 4. Riikkaarkivára sáhtta ohcama vuođul addit lobi plánenáiggi guhkidit jos leat govttolaš sivat dasa.

Plána čađaheapmi galgá álggahuvvot nu farga go lea vejolaš, ja čađahanáigi galgá heivehuvvot viidudahkii ja goluide maid doaibmabidju gáibida. Dábálaččat plána galgá leat čađahuvvon vihtta – logi jagi maŋŋilgo Riikkaarkivára attii dohkkehusa. Riikkaarkivára geahččá bearrái ahte plána čađahuvvo.

Jos erenoamáš geavatlaš dilálašvuođat dahje gollosivat dorjot dan, de Kulturdepartemeanta goittotge sáhtta ohcama vuođul miehtat guhkidit čađahanáiggi. Dakkár suohkaniid várás main eai leat dolagierdilis visttit, ja mat eai sáhte čoavdit vuorkádárbbuideaset suohkaniidgaskasaš ovttasbargguin, Kulturedepartemeanta sáhtta ovttasráđiid Riikkaarkivárain spiehkastahkan árvvoštallat erenoamáš ortnegiid.

§ 4-12. Gaskaboddasaš čovdosat

Go almmolaš orgána gaskaboddasaččat geavaha arkiivalanja mii ii deavdde gáibádusaid, de galget álggahit doaibmabijuid mat sihkkarastet arkiivva buoremus lági mielde. Arkiivaásahus addá rávvagiid dakkár doaibmabijuid hárrái.

Jos arkiiva rájaduvvo nu ahte njulgestaga lea várra ahte dat vaháguvvá, de sáhtta Riikkaarkivára dahje dat geasa son addá fápmudusa, vrd. arkiivalága § 4, addit gohčusin dan buoridit dakkaviđe, vrd. arkiivalága § 7 maŋjimus lađđasa.

Kapihttal V. Boares ja loahpahuvvon arkiivvat

A. Oppalaččat

§ 5-1. Arkiivavuorká ja luobahanbággu

Arkiiva mii ii šat leat anus hálddahaslaš ulbmiliidda (boares arkiiva), ja loahpahuvvon orgána arkiiva dahje arkiiva maid orgána ieš lea loahpahan (loahpahuvvon arkiiva), galgá addojuvvot arkiivavuorkái.

Arkiivaásahus (Riikaarkiiva ja stáhtaarkiiva) lea buot stáhtalaš orgánaid arkiivavuorká.

Suohkanat ja fylkkasuohkanat galget vuođđudit sierra ortnegiid arkiivavuorkká várás. Unnimus mearis dakkár ortnegat ankke juo galget mearkkašit ahte bissovaš ovddasvástádus boares ja loahpahan arkiivvas galgá biddjojuvvot dihto báikái, ahte das leat dárbbu mielde dohkálaš lanjat arkiivva rájadeapmái, vrd. kap. IV, ja ahte

álggahuvvojit bargomeanut mat čuvvot gáibádusaid mat dárkilastojuvvojit dán kapihttalis arkiivavuorkái.

Suohkanat ja fylkkasuohkanat sáhttet sirdit vuorkádoaimmaid suohkaniidgaskasaš vuorkáortnegii.

§ 5-2. Boares arkiivvaid luobahanáiggit

Arkiivaávdnasat galget addojuvvot go leat sullii 25-30 jagi boarrásat. Elektrovnnalaš arkiivaávdnasiid ja dakkár ávdnasiid várás mat leat eará optalaš ja magnehtalaš gaskaomiin (filmmain, jietnabáttiin, videos jna.) Riikkaarkivára sáhtta mearridit ahte galget árabut ráddjojuvvot kopijjat arkiivavuorkái.

Stáhtalaš arkiivaávdnasiid várás Riikkaarkivára sáhtta dábálaš eavttuiguin dahje eaŋkilmearrádusain mearridit guhkit addináigemeeriid hálddahuslaš sivaiddihte dahje oaneheappot áigemeeriid seailuhansivaiddihte. Suohkanat ja fylkkasuohkanat sáhttet dahkat sullasaš mearrádusaid iežaset arkiivvaid dáfus jos dakkár nuppástusat eai hedjonahte arkiivaávdnasiid suddjema, vrd. arkiivalága § 6.

§ 5-3. Loahpahuuvvon arkiivva luobaheapmi

Jos almmolaš orgána galgá loahpahuuvvot, de arkiiva galgá válmmaštuvvot ovdal go addojuvvo arkiivavuorkái dahje sirdojuvvo eará orgánii mii váldá badjelassas áššesuorggi, vrd. §§ 3-22 og 3-23. Arkiivva válmmašteapmi lea heaittihanbarggus oassin. Arkiiva mii ii sirdojuvvo eará orgánii, galgá addojuvvot dallánaga. Stáhtalaš orgána galgá dieđihit Arkiivaásahussii dakkaviđe go loahpahanmearrádus lea dahkkojuvvon. Guovdilis orgánat sáddejit dieđáhusa Riikkaarkivii, báikkálaš ja guvllolaš orgánat iežaset guovllu stáhtaarkivii.

Seammát bargomeanut galget leat arkiivva várás maid ráhkadii almmolaš orgána mii earáhuuvvá priváhta orgánan dahje mii rievdá stáhtalaš, fylkkasuohkanlaš dahje suohkanlaš árvodásiid gaskka, jos Riikkaarkivára ii leačča eará mearridan arkiivalága § 10 nuppi ja goalmát lađđasa vuodul, vrd. maid § 20. Go orgána mii ii gula almmolaš arkiivva eavttuid vuollái (omd. stáhtadoaibma, almmolaš oasusearvi, priváhta doaibma), váldá almmolaš orgána áššesuorggi badjelassas, de ii sáhte dattetge oažžut sirdojupmái alccesis almmolaš orgána arkiivva almmá Riikkaarkivára dohkkehusa haga.

Almmolaš lávdegottit mat ráhkadit sierra arkiivva, vrd. § 1-2, galget go loahpahuvojit sirdit arkiivva ordnejuvvon hámis barggaheaddjái. Lávdegoddearkiiva ii galgga seaguhuvvot barggaheaddji iežas arkiivvaide. Barggaheaddji addin arkiivavuorkái galgá dáhpáhuvvat § 5-2 njuolggadusaid mielde.

§ 5-4. Oppalaš gáibádusat luobahahtti ávdnasiidda

Arkiivaávdnasat mat addojuvvojit arkiivavuorkái, galget leat ordnejuvvon álgguset mielde (proveniens). Dát mearkaša ahte iešguđetlágan arkiivaráhkadeaddji ovttadagaid arkiivvat galget doaladuvvot sierra, ja ahte juohke eaŋkilarkiivva álgoortnet ja siskkáldas oktiigullevašvuolta galgá bisuhuvvot mađe mielde lea vejolaš.

Arkiivva addima ovdal galgá arkiivaráddjen leat čađahuuvvon ja jávkadeapmi §§ 3-18 - 3-21 eavttuid mielde.

Guđege arkiivaoasis (easkkut, páhkat, beavdegirjjit, filbmarullat, elektrovnnalaš rájadangaskaoamit jna.) galgá leat mearka mas oidno arkiivadahkki namma, arkiivaoasi nummar, arkiivaoasi sisdoallu (ođđaset arkiivva várás dábálaččat arkiivanummar ja arkiivačoavdaga teaksta) ja man áigodaga ávdnasat gokčet.

Addima oktavuodas galgá čuovvut dievas arkiivalistu (luobahanlistu) mii čájeha buot arkiivaosiid ja maid dat siskkildit. Dat arkiivačoavdagat maid mielde ávdnasat leat ordnejuvvon, galget maid čuovvut fárus. Elektrovnnalaš rájadangaskaomiid ávdnasat galget leat duođaštuvvon dakkár vuohkái ahte lea vejolaš dieđuid geavahit.

§ 5-5. Addojuvvon arkiivaávdnasiid registtar

Arkiivavuorká galgá čállit registara arkiivaosiin ja lassáneamis.

§ 5-6. Olbmuid beassanvejolašvuohta luobahuvvon arkiivaávdnasiidda

Arkiivavuorká galgá láchčit dilálašvuođaid nu ahte almmolašvuohta sáhtta geavahit arkiivaávdnasiid siskkobealde rámaid mat čuvvot gustojeaddji geahčadanlobi, jávohuššanbákku ja čiegusvuođadási eavttuid. Arkiivavuorká mearrida dohkálaš arkiivameannudeami sivaid vuođul mo ávdnasat galget dahkkojuvvot almmolažžan, ja galgá govttolaš mearis ávžžuhusa mielde miehtat ahte dokumeanttas čállojuvvo olles dahje oassái ođđa dokumeanta dahje kopijija. Álgoávdnasat galget dahkkojuvvot almmolažžan duššefal arkiivavuorkká geahču vuolde. Ávdnasat mat leat ordnejuvvomin dahje rájaduvvomin, dahje mat leat nu heajos fysalaš dilis ahte várrejuvvo daid geavaheames ohpit, sáhttet gildojuvvot almmolašvuođas.

Arkiivavuorká sáhtta Kulturdepartemeantta mearridan máksomeriid mielde gáibidit mávssu go dokumeanttas čállojuvvo ođđa gáhppálat, oassi dahje kopijija.

B. Sirdin stáhtalaš orgánas Arkiivaásahussii

§ 5-7. Arkiivaávdnasiid juohkin

Guovdilis stáhtalaš orgánat galget addit arkiivaávdnasiiddiset Riikaarkiivii, ja guvllolaš ja báikkálaš stáhtalaš orgánat galget addit daid guovlluset stáhtaarkiivii. Arkiivaávdnasat mat leat bohtán áigái Suodjalusa guovdilis, guvllolaš dahje báikkálaš orgánain ođđajagemánu 1. b. 1940 manjil, galget dattetge addojuvvot Riikavuorkái.

Riikkaarkivára sáhtta mearridit spiehkastaga dán juohkimis.

§ 5-8. Dárkilastojuvvon gáibádusat luobahahtti ávdnasiidda

§ 5-4 vuođul Riikkaarkivára mearrida dárkilastojuvvon gáibádusaid ávdnasiidda mat galget addojuvvot Arkiivaásahussii. Gáibádusat siskkildit ortnega, čállojuvvon listtuid ja duođaštusaid, merkemiid, šlájja, rájadangaskaoami sturrodaga ja kvalitehta, fysalaš dili, vejolaččat liigeeksemplára jna.

Jos ávdnasat mat galget luobahuvvot, eai deavdde Riikkaarkivára gáibádusaid, de Arkiivaásahus sáhtta biehttalit vuostáiváldimis dahje gáibidit ruovttomávssu liigegoluid ovdii, vrd. arkiivalága § 11 vuosttaš lađđasa.

§ 5-9. Addima čađaheapmi

Orgána mas lea áigumuššan addit arkiivaávdnasiid, galgá dieđihit áššáigullelaš arkiivavuorkái (Riikaarkiivii dahje muhtun stáhtaarkiivii) buori áiggis ovdalgo addin álggahuvvo. Arkiivavuorká galgá addit rávvagiid ja bagadit barggu vuolde ja geahččat bearrái ahte mearriduvvon gáibádusat ollašuvvet.

Arkiivavuorká galgá guitte čállit ávdnasa ovdii maid vuostáiváldá.

§ 5-10. Ruovttoluottaluoikan

Jos áššemeannudeapmái lea dárbu, de orgána oažžu luoikkahit arkiivaávdnasiid. Ávdnasat galget de suddjejuvvot seammá dárkilit go arkiivavuorkkás, vrd. kap. IV arkiivarájan gáibádusaid birra. Jos nu ii leat vejolaš, de ávdnasat baicce galget leat geavahussii arkiivavuorkkás dahje kopijja hámis. Luoikkahuvvon ávdnasiid ii leat lohpi luoikat earáide almmá arkiivavuorkká lobi haga.

Arkiivaávdnasiid mat leat elektrovnnalaš gaskaoamis, ii leat vejolaš luoikkahit. Dan sadjái sáhtta dakkár ávdnasiin ráhkaduvvot kopijja. Dakkár kopijja buvttadangoluid galgá luoikkaheaddji máksit.

C. Addin suohkanlaš ja fylkkasuohkanlaš arkiivavuorkái

§ 5-11. Ávdnasiid juohkin

Suohkanlaš ja fylkkasuohkanlaš orgánat galget addit boares ja loahpahuuvvon arkiivvaid suohkanlaš arkiivavuorkái, jos Riikkaarkivára ii leat eará mearridan, vrd. arkiivalága § 10 goalmmát lađđasa.

§ 5-12. Dárkilastojuvvon gáibádusat addimii arkiivavuorkái ja luoikkaheapmái arkiivavuorkkás

Suohkan/fylkkasuohkan mearrida dárkilastojuvvon gáibádusaid ávdnasiidda mat galget addojuvvot arkiivavuorkái, ja njuolggadusaid ruovttoluotta luoikkaheami várás arkiivavuorkkás. Riikkaarkivára ráhkada dábálaš instruvssa dakkár dárkilastimiid várás, vrd. §§ 5-8 ja 5-10 ja arkiivalága § 7.

Kapihttal VI. Álggaheapmi ja latnjalasáiggi eavttut

§ 6-1. Fápmuibidjan ja latnjalasáiggi eavttut

Dát njuolggadusat fámuiduvvet ođđajagemánu 1. b. 1999. Kulturdepartemeanta mearrida dárbbalaš eavttuid latnjalasáiggi várás.